МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра адміністрування податків

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Податкове консультування та його вплив на формування податкової грамотності платників податків»

Здобувач вищої освіти II курсу,
групи ОМПз-23-1,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
ОПП «Податкове консультування» _____ (підпис) Скрипник Сніжана Олександрівна

Науковий керівник _____ (підпис) Іванишина Ольга Степанівна, к.е.н., доцент

Керівник освітньо-професійної програми _____ (підпис) Ізмайлов Ярослав Олексійович, д.е.н., професор

Допущено до захисту за рішенням кафедри адміністрування податків,
протокол від «24» 01 2025 № 9

Завідувач кафедри адміністрування податків _____ (підпис) Іванишина О.С., к.е.н., доцент

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 13 20.01.2025 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 26.12.2024 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 60/D/3 05.02.2025 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Л.М. Кашпур
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: електронний підпис _____ Я.О. Ізмайлов
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ О.С. Іванишина
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Т.В. Тучак
(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар комісії: _____ М.В. Яруш

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1.Зміст випускної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	11		Ящук
2.Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	8		
3.Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	4		
4. Рецензент	від 0 до 5	3		
РАЗОМ БАЛІВ*	**від 0 до 50**	26		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.Доповідь	від 0 до 10	7		Кашпур Л.М.
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	3		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	18		Ізмайлов Я.О. електронний підпис Іванишина О.С.
5. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	6		Тучак Т.В.
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	34		Яруш М.В.
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	60		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
60	D	3 (задовільно)	05.02.2025	Кашпур Л.М. Ізмайлов Я.О. електронний підпис Іванишина О.С. Тучак Т.В. Яруш М.В.

ПРАВИЛА ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНОК ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра адміністрування податків
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
Завідувач кафедри
_____ Іванишина О.С.
«22» 12 2023

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувача вищої освіти
Скрипник Сніжани Олександрівни

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Податкове консультування та його вплив на формування податкової грамотності платників податків»

2. Затверджена наказом ректора від 20.12.2023 № 1700, з внесенням змін наказом від 10.10.2024 № 1517.

3. Строк здачі закінченої роботи – 23.12.2024

4. Цільова установка

Метою дипломної роботи є дослідження сутності податкового консультування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення податкового консультування для підвищення рівня податкової грамотності платників податків.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є процес податкового консультування.

Предметом дослідження є виступають методичні та практичні аспекти впливу податкового консультування на формування податкової грамотності. Базою дослідження є підприємство ПІІ «Тойота Україна», яке здійснює господарську діяльність у сфері автомобільної індустрії.

Вихідні дані до роботи сучасні наукові праці українських, зарубіжних науковців, статті в періодичних виданнях з проблематики податкового консультування та його впливу на формування податкової грамотності платників податків.

5. Перелік графічного матеріалу – 3 таблиці, 3 рисунка.

6. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Розділ 1.Теоретичні основи податкового консультування

1.1. Сутність податкового консультування та його вплив на податкову гр платників податків

1.2. Нормативно-правова база податкового консультування в Україні

1.3. Зарубіжний досвід податкового консультування

Розділ 2. Аналіз практики податкового консультування на прикладі пії «тойота у

2.1. Загальна характеристика підприємства ПІІ «Тойота Україна»

2.2. Організація податкового обліку та консультування на підприємстві

2.3. Аналіз податкової грамотності співробітників і менеджменту ПІІ «Тойота Ук

2.4. Проблеми та перспективи податкового консультування на прикладі ПІІ Україна»

Розділ 3. Рекомендації щодо вдосконалення податкового консультування та під податкової грамотності в пії «тойота україна»

3.1. Заходи з удосконалення податкового консультування на підприємстві

3.2. Використання цифрових технологій для підвищення податкової грамотності

3.3. Рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду податкового консультува потреб ПІІ «Тойота Україна»

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів ро	
		За планом	Фактич
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи та написання заяви на її затвердження	11.11.23	11.11
2.	Отримання завдання наукового керівника для виконання кваліфікаційної роботи	22.12.23	22.12
3.	Узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	01.03.24	01.03
4.	Підготовка I розділу дипломної роботи та подання її керівнику	20.05.24	20.05
5.	Підготовка II розділу дипломної роботи та подання її керівнику	02.09.24	02.09
6.	Підготовка III розділу дипломної роботи та подання її керівнику	25.11.24	25.11
7.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень наукового керівника	23.12.24	23.12
8.	Отримання відгуку наукового керівника	26.12.24	26.12
9.	Перевірка роботи в системі антиплагіат	08-09.01.25	08-09.0
10.	Отримання зовнішньої рецензії	15.01.25	15.01
11.	Отримання допуску зав.кафедри до захисту	17.01.25	17.01
12.	Попередній захист роботи	20-21.01.25	20-21.0
13.	Захист дипломної роботи	05-06.02.25	05-06.0

Дата видачі завдання «__22__»_грудня_ 2023

8. Керівник кваліфікаційної роботи — (підпис) Іванишина О.С (прізвище, ініціали)

9. Керівник освітньо-професійної програми — електронний підпис (підпис) Ізмайлов Я.О. (прізвище, ініціали)

10. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти — (підпис) Скрипник С.О.

АНОТАЦІЯ
«Шляхи підвищення ефективності контрольно-перевірочної роботи ДПС України»

Мета роботи – дослідження сутності податкового консультування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення податкового консультування для підвищення рівня податкової грамотності платників податків.

Завданнями роботи є: розкрити сутність податкового консультування та визначити його вплив на податкову грамотність платників податків; проаналізувати нормативно-правову базу податкового консультування в Україні та здійснити аналіз зарубіжного досвіду; надати загальну характеристику підприємства ПІІ «Тойота Україна»; дослідити організацію податкового обліку та консультування на підприємстві; визначити основні проблеми та перспективи податкового консультування на прикладі ПІІ «Тойота Україна»; розробити заходи з удосконалення податкового консультування на підприємстві; дослідити можливості використання цифрових технологій для підвищення податкової грамотності; надати рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду податкового консультування для потреб ПІІ «Тойота Україна».

Предметом дослідження виступають методичні та практичні аспекти впливу податкового консультування на формування податкової грамотності.

Базою дослідження є ПІІ «Тойота Україна», яке здійснює господарську діяльність у сфері автомобільної індустрії.

Об'єктом дослідження є процес податкового консультування.

За результатами дослідження сформульовані результи полягає в можливості застосування розроблених рекомендацій для підвищення податкової грамотності як на рівні окремого підприємства, так і в більш широкому масштабі.

Одержані результати можуть бути використані аналізують теоретичні основи та методичні підходи до податкового консультування. Проте недостатньо уваги приділяється практичному застосуванню податкового консультування для підвищення податкової грамотності підприємств в умовах змін податкового законодавства.

Дипломна робота містить 63 сторінки, 3 таблиці, 3 рисунка, список використаних джерел з 56 найменувань.

Ключові слова: податкові консультування, податкова грамотність.

Рік виконання дипломної роботи – 2024.

Рік захисту роботи – 2025.

ANNOTATION

"Ways to Improve the Efficiency of Control and Inspection Activities of the State Tax Service of Ukraine"

The purpose of study is to examine the essence of tax consulting and develop practical recommendations for improving tax consulting to enhance taxpayers' tax literacy.

Research objectives:

- Defining the essence of tax consulting and determining its impact on taxpayers' tax literacy;
- Analyzing the regulatory framework for tax consulting in Ukraine and examining international experience;
- Providing a general overview of the enterprise PE "Toyota Ukraine";
- Investigating the organization of tax accounting and consulting at the enterprise;
- Identifying key issues and prospects for tax consulting using the example of PE "Toyota Ukraine";
- Developing measures to improve tax consulting at the enterprise;
- Exploring the potential use of digital technologies to enhance tax literacy;
- Providing recommendations for adapting international tax consulting practices to meet the needs of PE "Toyota Ukraine."

The subject of the study is the methodological and practical aspects of the impact of tax consulting on the formation of tax literacy.

The research base is PE "Toyota Ukraine," which operates in the automotive industry.

The object of the study is the tax consulting process of tax consulting. Based on the studyresults, practical recommendations have been developed that can be applied to enhance tax literacy both at the level of individual enterprises and on a broader scale.

The obtained results can be used to analyze theoretical foundations and methodological approaches to tax consulting. However, insufficient attention is given to the practical application of tax consulting for enhancing enterprise tax literacy in the context of changing tax legislation.

The thesis consists of 63 pages, 3 tables, 3 figures, and a list of references containing 56 sources.

Keywords: tax consulting, tax literacy.

Year of thesis completion: 2024

Year of defense: 2025

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. 5
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ 5
1.1. Сутність податкового консультування та його вплив на податкову грамотність платників податків 5
1.2. Нормативно-правова база податкового консультування в Україні 7
1.3. Зарубіжний досвід податкового консультування 10
Висновки до першого розділу 13
РОЗДІЛ 2. 15
АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ПІІ «ТОЙОТА УКРАЇНА» 15
2.1. Загальна характеристика підприємства ПІІ «Тойота Україна» 15
2.2. Організація податкового обліку та консультування на підприємстві 19
2.3. Аналіз податкової грамотності співробітників і менеджменту ПІІ «Тойота Україна» 26
2.4. Проблеми та перспективи податкового консультування на прикладі ПІІ «Тойота Україна» 33
Висновки до другого розділу 36
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ГРАМОТНОСТІ В ПІІ «ТОЙОТА УКРАЇНА» 38
3.1. Заходи з удосконалення податкового консультування на підприємстві 38
3.2. Використання цифрових технологій для підвищення податкової грамотності 41
3.3. Рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду податкового консультування для потреб ПІІ «Тойота Україна» 44
Висновки до третього розділу 45
ВИСНОВКИ 47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 49

ВСТУП

Сучасний етап економічного розвитку України характеризується динамічними змінами в податковій системі та посиленням контролю за податковими надходженнями. У таких умовах податкове консультування набуває ключового значення як інструмент підвищення податкової грамотності платників податків та ефективного виконання ними податкових зобов'язань. Податкове консультування є важливою складовою діяльності як для суб'єктів підприємництва, так і для фізичних осіб, оскільки дозволяє оптимізувати податкові витрати, мінімізувати ризики штрафів та санкцій, а також забезпечити прозорість і ефективність фінансових процесів.

Актуальність теми полягає в необхідності підвищення податкової грамотності платників податків в Україні в умовах складного податкового середовища. Низький рівень знань у сфері податкового законодавства часто призводить до невиконання податкових зобов'язань, фінансових втрат і негативного впливу на економіку загалом. Податкове консультування є дієвим інструментом, що допомагає вирішити ці проблеми, зокрема на прикладі конкретних підприємств, які є об'єктами дослідження. Важливість теми підкреслюється тим, що розвиток податкової грамотності на основі кваліфікованого консультування сприяє зміцненню довіри між державою та платниками податків, а також забезпечує стабільність податкових надходжень.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження сутності податкового консультування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення податкового консультування для підвищення рівня податкової грамотності платників податків.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1. Розкрити сутність податкового консультування та визначити його вплив на податкову грамотність платників податків.
2. Проаналізувати нормативно-правову базу податкового консультування в Україні та здійснити аналіз зарубіжного досвіду.

3. Надати загальну характеристику підприємства ПІІ «Тойота Україна».

4. Дослідити організацію податкового обліку та консультування на підприємстві.

5. Визначити основні проблеми та перспективи податкового консультування на прикладі ПІІ «Тойота Україна».

6. Розробити заходи з удосконалення податкового консультування на підприємстві.

7. Дослідити можливості використання цифрових технологій для підвищення податкової грамотності.

8. Надати рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду податкового консультування для потреб ПІІ «Тойота Україна».

Об'єктом дослідження є процес податкового консультування як важлива складова податкової політики.

Предметом дослідження виступають методичні та практичні аспекти впливу податкового консультування на формування податкової грамотності. Базою дослідження є підприємство ПІІ «Тойота Україна», яке здійснює господарську діяльність у сфері автомобільної індустрії.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано загальнонаукові методи аналізу та синтезу, діалектичний підхід, методи порівняння, систематизації, економіко-статистичний аналіз, а також графічний метод для наочного представлення отриманих результатів.

Стан і ступінь розробленості проблеми. Проблематика податкового консультування та податкової грамотності висвітлюється у працях вітчизняних та зарубіжних учених, таких як Безпалько І.Р., Костяна О. В., Малишко Ю. М., Ткачик Ф.П.

Вони аналізують теоретичні основи та методичні підходи до податкового консультування. Проте недостатньо уваги приділяється практичному застосуванню податкового консультування для підвищення податкової грамотності підприємств в умовах змін податкового законодавства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості застосування розроблених рекомендацій для підвищення податкової грамотності як на рівні окремого підприємства, так і в більш широкому масштабі.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 56 сторінок, у тому числі 2 таблиці та 4 рисунки. Джерельну базу дослідження складають законодавчі акти, наукові праці, фінансова звітність підприємства, а також інші аналітичні матеріали.

РОЗДІЛ 1.
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

1.1. Сутність податкового консультування та його вплив на податкову грамотність платників податків

Податкове консультування є важливою складовою податкової системи сучасної економіки, яке сприяє ефективному виконанню податкових зобов'язань та оптимізації податкових платежів. Сутність податкового консультування полягає у наданні кваліфікованої допомоги платникам податків, спрямованої на забезпечення їх правової обізнаності, ефективного дотримання податкового законодавства та мінімізації ризиків фінансових санкцій. Головною метою податкового консультування є підвищення податкової грамотності та формування відповідального ставлення платників податків до виконання своїх обов'язків перед державою [4]

Податкове консультування є одним із ключових напрямів професійної діяльності у сучасній системі оподаткування, яке сприяє ефективному управлінню податковими зобов'язаннями суб'єктів господарювання та фізичних осіб. Сутність податкового консультування полягає у наданні фахових послуг, спрямованих на підвищення обізнаності платників податків, допомогу у правильному застосуванні податкового законодавства, оптимізацію податкового навантаження та зниження ризиків невиконання податкових зобов'язань. Основне завдання податкового консультування - забезпечення прозорості, зрозумілості та ефективності податкових процесів для платників податків, що, у свою чергу, сприяє підвищенню рівня податкової культури та мінімізації конфліктів із контролюючими органами/

Податкові консультанти є своєрідними посередниками між податковими органами та платниками податків. Вони допомагають бізнесу та фізичним особам ефективно адаптуватися до податкових змін, уникати помилок у розрахунках і звітності, а також забезпечують відповідність діяльності

підприємств чинним нормам законодавства. У сучасних умовах нестабільності економіки та постійних змін у податковій сфері податкове консультування виступає невід'ємним інструментом для збереження фінансової стійкості та ефективного планування господарської діяльності [15].

Сфера податкового консультування є досить багатогранною і охоплює широкий спектр послуг, які дозволяють забезпечити комплексний підхід до управління податковими питаннями (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Основні напрямками податкового консультування [5]

Податкова грамотність є основою успішного функціонування податкової системи, оскільки вона визначає рівень обізнаності платників податків щодо їхніх зобов'язань перед державою. Вона охоплює знання податкового законодавства, уміння правильно обчислювати платежі та складати податкову звітність, а також ефективно взаємодіяти з податковими органами. Високий рівень податкової грамотності сприяє уникненню помилок у податкових розрахунках, своєчасній сплаті податків і формуванню відповідального ставлення до виконання податкових зобов'язань [22]

Недостатній рівень податкової грамотності часто призводить до фінансових втрат, штрафів і ризиків для підприємницької діяльності. Особливо важливим є підвищення обізнаності серед представників малого бізнесу, які стикаються зі складнощами у відстеженні змін у податкових нормах та належному дотриманні законодавства.

Податкове консультування виступає ефективним інструментом підвищення податкової грамотності. Завдяки професійній підтримці консультантів платники податків отримують актуальну інформацію про законодавчі зміни, рекомендації щодо оптимізації податкових зобов'язань і зниження фінансових ризиків. Консультування дозволяє уникати помилок у звітності, ефективно планувати податкові витрати та підвищувати відповідальність у сплаті податків.

Оптимізація податкових платежів, яку пропонують консультанти, забезпечує ефективний розподіл фінансових ресурсів і підтримує розвиток бізнесу. Регулярна співпраця з консультантами також сприяє формуванню культури добровільної сплати податків, що зменшує кількість правопорушень і забезпечує стабільність податкових надходжень [4].

Таким чином, податкове консультування відіграє ключову роль у підвищенні податкової грамотності, забезпечуючи зростання обізнаності платників податків, мінімізацію фінансових ризиків і підтримку стабільності податкової системи. Це сприяє економічному розвитку, підтримує фінансову дисципліну та створює умови для успішного функціонування як підприємств, так і держави загалом.

1.2. Нормативно-правова база податкового консультування в Україні

Податкове консультування в Україні є важливим інструментом, який сприяє підвищенню рівня податкової грамотності, забезпечує прозорість процесу сплати податків та допомагає платникам податків виконувати свої обов'язки в рамках чинного законодавства. З огляду на складність податкової

системи та постійні зміни у нормативно-правовій базі, податкові консультанти відіграють ключову роль як посередники між державними органами та платниками податків, забезпечуючи правильне застосування норм законодавства на практиці. Функціонування цього інституту регулюється низкою нормативно-правових актів, які формують законодавчий каркас для здійснення податкового консультування [21]

Податковий кодекс України (ПКУ) [33] є основним і найбільш важливим законодавчим актом, який регулює усі питання, пов'язані з оподаткуванням в Україні. Він визначає загальні принципи податкової системи, категорії податків, правила їх обчислення та сплати, а також права та обов’язки платників податків і податкових органів. Податкові консультанти у своїй професійній діяльності спираються на норми Податкового кодексу, надаючи клієнтам роз’яснення щодо застосування податкових правил. Важливою частиною їхньої роботи є інформування платників про актуальні зміни у законодавстві, адже податкові норми постійно вдосконалюються, що може ускладнювати їх практичне застосування. Зокрема, Податковий кодекс визначає порядок проведення податкових перевірок та санкції за порушення законодавства, що також є важливим аспектом діяльності консультантів, які супроводжують платників податків під час таких перевірок [31].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [39] є ще одним важливим нормативним актом, який встановлює загальні правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Оскільки розрахунок податкових зобов’язань базується на даних бухгалтерського обліку, цей закон є основним інструментом для податкових консультантів під час підготовки податкових декларацій та оптимізації податкових платежів. Консультанти допомагають підприємствам забезпечити правильне відображення господарських операцій у фінансовій звітності, що, своєю чергою, мінімізує ризики помилок у податкових розрахунках.

Закон України «Про аудиторську діяльність» [38] також є важливим нормативним актом, який частково регулює діяльність податкових

консультантів. Цей закон визначає порядок здійснення аудиту, включно з аудитом податкових ризиків. Податкові консультанти часто виконують функції аудиторів у частині перевірки податкових розрахунків, виявлення можливих порушень та оцінки відповідності податкових зобов'язань вимогам законодавства. Це особливо актуально для великих підприємств, які прагнуть мінімізувати ризики фінансових санкцій під час перевірок з боку контролюючих органів [35].

Цивільний [44] та Господарський кодекси України [7] є основою для регулювання договірних відносин між податковими консультантами та їхніми клієнтами. Зокрема, вони визначають загальні принципи укладення договорів, що регулюють умови надання консалтингових послуг, права та обов’язки сторін, а також відповідальність консультантів за неналежне виконання своїх зобов'язань. Це дозволяє встановити прозорі та юридично захищені взаємовідносини між податковими консультантами і клієнтами, що є важливим для розвитку цього інституту.

Роз’яснення Державної податкової служби України (ДПС) [8] є додатковим інструментом, який активно використовується податковими консультантами у своїй практиці. ДПС регулярно публікує офіційні роз’яснення та листи щодо застосування норм податкового законодавства, що допомагає усувати суперечності у тлумаченні податкових правил. Консультанти використовують ці роз’яснення для надання актуальної інформації своїм клієнтам та допомагають їм коректно застосовувати норми податкового законодавства у господарській діяльності.

Окрему роль відіграє Кодекс професійної етики працівника державної податкової служби України [12] є офіційним документом, що визначає етичні стандарти поведінки працівників податкових органів. Він створений з метою забезпечення високих професійних стандартів, прозорості та доброчесності у діяльності державної податкової служби. Кодекс регламентує основні принципи, серед яких законність, об'єктивність, конфіденційність, неупередженість, професійна компетентність і доброчесність.

Працівники державної податкової служби, відповідно до положень Кодексу, зобов'язані виконувати свої обов’язки чесно та відповідально, забезпечувати рівне ставлення до всіх платників податків і уникати конфлікту інтересів. Важливим аспектом є дотримання конфіденційності інформації, отриманої під час службової діяльності, а також постійне вдосконалення професійних знань і навичок.

Податкове консультування в Україні має значний потенціал, але його розвиток обмежується недосконалістю нормативно-правової бази. Основною проблемою є відсутність спеціалізованого закону, який би чітко врегулював діяльність податкових консультантів. Це призводить до таких викликів, як відсутність єдиних стандартів кваліфікації та сертифікації, недостатній контроль за якістю послуг та нечіткий правовий статус консультантів. Наслідком цього є нерівномірна якість консультацій, що особливо негативно впливає на малий та середній бізнес [30].

Для подолання цих проблем необхідно розробити та ухвалити закон про податкове консультування, який би встановив вимоги до сертифікації консультантів, їхні права, обов’язки та відповідальність. Закон має також запровадити стандарти якості надання послуг, механізми державного контролю та відповідальності консультантів за неналежне виконання обов’язків. Окрему увагу слід приділити розвитку професійних об’єднань, які зможуть здійснювати саморегулювання, розробляти етичні кодекси та контролювати діяльність консультантів.

1.3. Зарубіжний досвід податкового консультування

Зарубіжний досвід, зокрема Німеччини, США, Великобританії та Польщі, свідчить про важливість законодавчого регулювання, жорсткої сертифікації та професійного контролю якості податкових послуг. Запозичення цих практик дозволить Україні підвищити рівень податкової грамотності, забезпечити

ефективну роботу податкових консультантів і сприяти фінансовій стабільності та розвитку малого бізнесу в країні.

Зарубіжний досвід у сфері податкового консультування є цінним орієнтиром для України, оскільки в багатьох країнах ця діяльність має чітке законодавче регулювання, високі професійні стандарти та ефективно функціонує як важлива складова податкової системи. У розвинених країнах податкові консультанти відіграють значну роль у забезпеченні прозорості фінансової діяльності, допомагають платникам податків виконувати свої обов'язки відповідно до законодавства, а також сприяють мінімізації податкових ризиків та оптимізації податкових платежів [41].

Німеччина є одним із найяскравіших прикладів ефективного регулювання податкового консультування. Діяльність податкових консультантів у цій країні регулюється спеціальним Законом про податкових консультантів (StBerG), який закріплює правовий статус податкових консультантів як самостійної професії. Для того щоб стати податковим консультантом у Німеччині, кандидати повинні пройти складний і жорсткий процес сертифікації. Основною умовою є складання спеціалізованого іспиту та отримання кваліфікації від Палати податкових консультантів - професійної організації, що здійснює контроль за діяльністю консультантів. Сертифіковані консультанти мають право надавати консультаційні послуги з усіх питань податкового законодавства, включаючи складання податкової звітності, планування податкових платежів і представництво інтересів клієнтів перед податковими органами. Податкові консультанти є обов'язковими учасниками податкової системи, оскільки в умовах німецького податкового середовища правильне складання звітності вимагає високого рівня фахової підготовки [41].

США також мають добре розвинену систему податкового консультування, яка регулюється як на національному рівні, так і на рівні окремих штатів. Податкові консультанти в Сполучених Штатах, як правило, отримують одну з двох основних кваліфікацій: Certified Public Accountant (CPA) або Enrolled Agent (EA). Кваліфікація CPA є однією з найпрестижніших і передбачає обов'язкове

складання сертифікаційного іспиту та постійне підвищення кваліфікації. Статус EA надається спеціалістам, які успішно склали іспит, що проводиться Internal Revenue Service (IRS) - податковим управлінням США. Контроль за діяльністю консультантів є досить жорстким, що забезпечує високий рівень професіоналізму та якості послуг. Податкове планування у США є поширеною практикою серед бізнесу, оскільки воно дозволяє ефективно використовувати податкові пільги та зменшувати податкове навантаження на законних підставах [50]

У Великобританії податкове консультування також має високий рівень організації та професійності. Податкові консультанти отримують кваліфікацію Chartered Tax Adviser (CTA), що є показником високого рівня компетенції у сфері податків. Діяльність консультантів регулюється спеціалізованими професійними організаціями, зокрема Інститутом податкових консультантів (Chartered Institute of Taxation). Ця організація контролює професійну діяльність податкових консультантів, забезпечує їхнє навчання та підвищення кваліфікації, а також впроваджує етичні стандарти. Британська податкова система є досить складною та багаторівневою, що зумовлює високу потребу у послугах кваліфікованих податкових консультантів як серед бізнесу, так і серед фізичних осіб [49]

Польща є прикладом країни, чий досвід податкового консультування є особливо цінним для України, оскільки обидві держави мають схожий шлях реформування податкової системи. У Польщі діяльність податкових консультантів чітко врегульована на законодавчому рівні. Для того щоб стати податковим консультантом, необхідно скласти кваліфікаційний іспит, пройти відповідне навчання та отримати ліцензію. Податкові консультанти в Польщі включаються до офіційного реєстру податкових консультантів, що забезпечує контроль за їхньою діяльністю та підтримання високих професійних стандартів.

Загалом зарубіжний досвід наочно демонструє, що ефективне функціонування податкового консультування неможливе без створення належної правової основи. Ключовими елементами такої системи є законодавче регулювання діяльності податкових консультантів, жорстка сертифікація та

контроль за якістю їхніх послуг, а також захист прав клієнтів. Дотримання професійних стандартів і впровадження етичних кодексів є важливим для забезпечення прозорості та надійності податкових консультацій [51]

Для України цей досвід є надзвичайно корисним. Запозичення найкращих практик дозволить створити ефективну систему податкового консультування, яка не лише підвищить податкову грамотність громадян і підприємців, а й сприятиме фінансовій стабільності країни. Чіткі правила, високі стандарти професіоналізму та захист інтересів платників податків допоможуть посилити довіру до податкової системи та покращити податкову дисципліну. У результаті це стане важливим кроком на шляху до прозорості, економічного зростання та ефективного управління фінансовими ресурсами держави.

Висновки до першого розділу

У першому розділі було досліджено сутність податкового консультування, його значення для податкової системи України, нормативно-правову базу цієї діяльності та зарубіжний досвід. Податкове консультування є важливим інструментом підвищення податкової грамотності, що допомагає мінімізувати ризики, уникати помилок у податкових розрахунках, своєчасно подавати звітність та формувати відповідальне ставлення до сплати податків.

Нормативно-правова база податкового консультування в Україні є недостатньо розвиненою. Основними документами є Податковий кодекс України та закони про бухгалтерський облік, але спеціалізованого закону про податкове консультування немає. Аналіз зарубіжного досвіду показав, що у таких країнах, як Німеччина, США, Великобританія та Польща, податкове консультування чітко регламентоване. В цих країнах існують обов’язкові сертифікації та контроль якості послуг, що забезпечує високий рівень професіоналізму консультантів.

Висновки підкреслюють необхідність запровадження в Україні спеціалізованого законодавства, системи сертифікації та контролю якості

послуг, а також адаптації кращих міжнародних практик. Це сприятиме підвищенню довіри до податкової системи, зменшенню податкових порушень та забезпеченню фінансової стабільності.

РОЗДІЛ 2.
АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ПІІ «ТОЙОТА УКРАЇНА»

2.1. Загальна характеристика підприємства ПІІ «Тойота Україна»

ПІІ «Тойота Україна» є офіційним представником світової автомобільної корпорації Toyota в Україні та займає провідні позиції на вітчизняному ринку автомобільної індустрії. Дочірнє підприємство корпорації було засноване з метою реалізації автомобілів бренду Toyota та Lexus, надання послуг з технічного обслуговування, забезпечення клієнтів оригінальними запасними частинами, а також впровадження глобальних стандартів якості, притаманних Toyota Motor Corporation.

ПІІ «Тойота Україна» було засновано в середині 2000-х років, коли український автомобільний ринок активно розвивався та набирав обертів. З самого початку діяльності підприємство орієнтувалося на впровадження передових японських технологій, забезпечення високих стандартів обслуговування клієнтів та задоволення зростаючого попиту на автомобілі Toyota в Україні. Поява підприємства стала значним кроком у розвитку українського ринку автомобілів, оскільки корпорація Toyota є одним із найвпливовіших та найуспішніших виробників автомобілів у світі [14].

На сьогодні ПІІ «Тойота Україна» займає стабільно високу позицію серед імпортерів і дистриб'юторів автомобілів в Україні. Бренд Toyota відомий своєю надійністю, інноваційністю та екологічністю, що забезпечує йому популярність серед українських споживачів. Компанія здійснює продаж автомобілів через широку мережу офіційних дилерів, розташованих у різних регіонах країни. Клієнтам надається можливість придбати як легкові автомобілі, так і комерційні моделі, а також автомобілі преміального бренду Lexus.

ПІІ «Тойота Україна» має ефективну організаційну структуру, що відповідає глобальним стандартам корпорації Toyota. Основні функції

управління розподілені між ключовими відділами: відділ продажу, відділ маркетингу, сервісний відділ, фінансовий відділ та відділ логістики. Керівництво компанії забезпечує стратегічне планування, організацію та контроль усіх бізнес-процесів, що дозволяє досягати поставлених цілей та забезпечувати конкурентоспроможність на ринку [23].

Особливу увагу компанія приділяє розвитку дилерської мережі. Офіційні дилери «Тойота Україна» зобов'язані дотримуватись високих стандартів обслуговування клієнтів, які включають якість надання послуг, наявність необхідного обладнання, дотримання екологічних норм і технічних вимог. Це дозволяє підтримувати репутацію бренду Toyota та забезпечувати його стабільний розвиток на українському ринку детальніше (рис. 2.1).

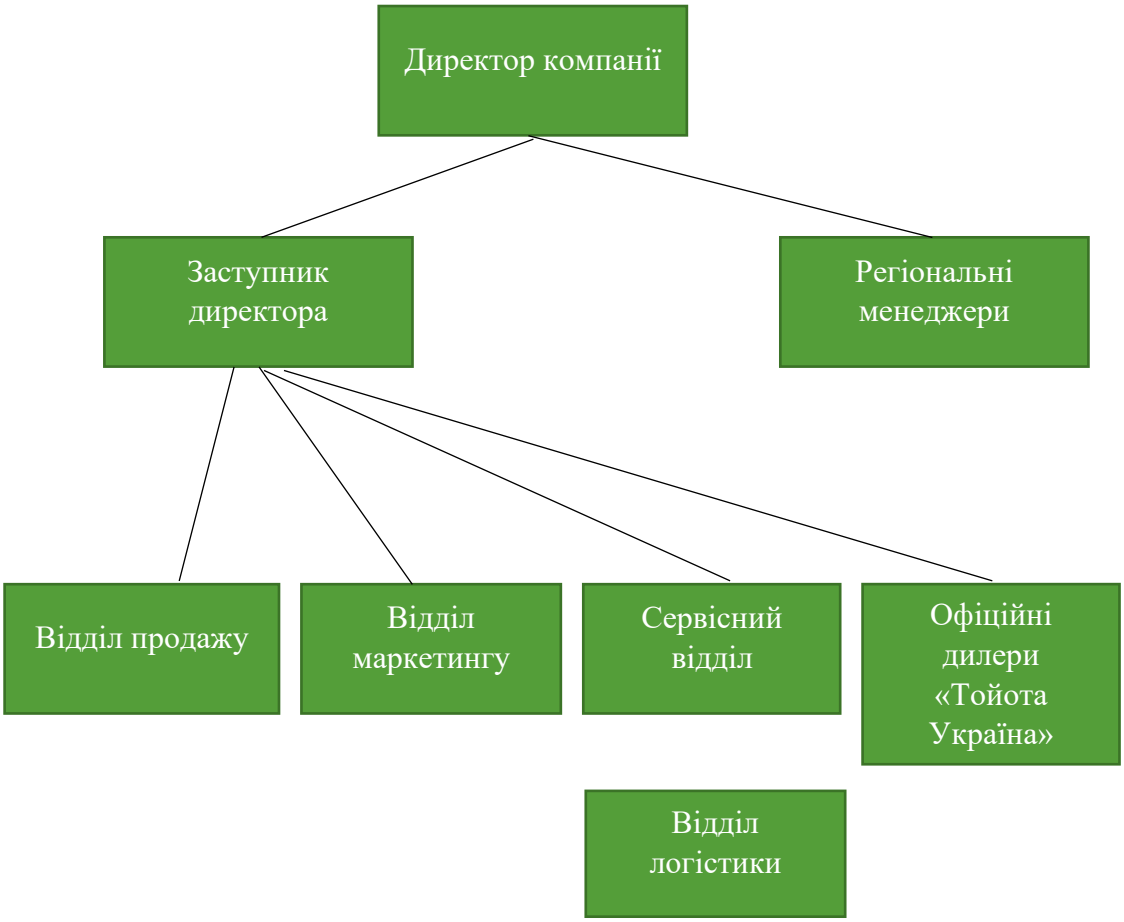

Рис. 2.1. Організаційна структура ПІІ «Тойота Україна»

Основним напрямом діяльності ПІІ «Тойота Україна» є продаж автомобілів брендів Toyota та Lexus. Лінійка автомобілів Toyota включає

різноманітні моделі, що задовольняють потреби різних категорій споживачів. Це компактні міські авто, кросовери, позашляховики, гібридні моделі та комерційний транспорт. Автомобілі Toyota відомі своєю надійністю, низькими експлуатаційними витратами та високим рівнем безпеки, що робить їх популярними серед українських споживачів.

Компанія також пропонує преміальні автомобілі бренду Lexus, що орієнтовані на клієнтів з високими вимогами до якості, комфорту та технологічності автомобіля. Lexus представлений в Україні широким спектром моделей - від седанів до позашляховиків, зокрема моделей з гібридними силовими установками. Окрім реалізації автомобілів, ПІІ «Тойота Україна» забезпечує сервісне обслуговування через авторизовані сервісні центри. Послуги включають діагностику, технічне обслуговування, гарантійний та післягарантійний ремонт, а також продаж оригінальних запасних частин та аксесуарів. Для підтримки найвищих стандартів якості обслуговування персонал сервісних центрів регулярно проходить навчання та сертифікацію за програмами корпорації Toyota [23].

ПІІ «Тойота Україна» активно підтримує концепцію соціальної відповідальності бізнесу, сприяючи екологічній безпеці та розвитку суспільства. Компанія впроваджує інноваційні технології, зокрема гібридні автомобілі, що знижують рівень шкідливих викидів в атмосферу. Це відповідає глобальній стратегії Toyota, яка спрямована на мінімізацію негативного впливу автомобілів на довкілля. Також компанія підтримує соціальні проєкти в Україні, сприяючи розвитку спортивної інфраструктури, освітніх програм і культурних ініціатив. ПІІ «Тойота Україна» активно бере участь у благодійних проєктах, підтримуючи лікарні, навчальні заклади та екологічні програми.

Завдяки високій репутації бренду Toyota та ефективній маркетинговій стратегії, ПІІ «Тойота Україна» демонструє стабільні фінансові результати. Компанія утримує вагому частку ринку автомобілів в Україні, а обсяги продажів з кожним роком показують позитивну динаміку. Впровадження нових моделей,

зокрема гібридних автомобілів, дозволяє залучати нових клієнтів та відповідати сучасним викликам ринку [14].

Перспективи розвитку компанії пов’язані з подальшим розширенням дилерської мережі, підвищенням якості обслуговування клієнтів та активним впровадженням новітніх технологій у сфері автомобілебудування. ПІІ «Тойота Україна» продовжує інвестувати у розвиток інфраструктури та підготовку кваліфікованого персоналу, що дозволяє утримувати лідерські позиції на українському ринку.

Розглянемо основні фінансові показники за 2022 та 2023 роки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Фінансові показники ПІІ «Тойота Україна» за 2022 та 2023 роки

Показник	2022 рік (тис грн)	2023 рік (тис грн)	Зміна (%)
Дохід	10 320 286	18 468 576	+78,9%
Чистий прибуток	1 476 336	1 899 610	+28,7%
Активи	6 617 948	8 734 486	+32,0%
Гроші та їх еквіваленти	758 009	670 461	-11,5%
Довгострокові зобов'язання	31 841	12 005	-62,3%
Поточні зобов'язання	499 081	735 845	+47,4%
Власний капітал	6 087 026	7 986 636	+31,2%
Коефіцієнти автономії	91,98%	91,44%	-0,6%
Орендабельність активів (ROA)	22,31%	21,75%	-2,5%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	27,60%	27,00%	-2,2%
Чиста маржа	14,31%	10,29%	-28,1%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	1 551,63%	1 032,31%	-33,5%
Коефіцієнти заборгованості	7,54%	8,42%	+11,7%

Джерело: створено автором на основі [25, 26]

Фінансові показники ПІІ «Тойота Україна» за 2022 і 2023 роки свідчать про значний розвиток та стабільність компанії. У 2023 році дохід компанії зріс на 78,9% порівняно з попереднім роком, що може бути результатом активного зростання попиту на автомобільну продукцію та послуги компанії. Чистий

прибуток також показав позитивну динаміку, збільшившись на 28,7%, що вказує на ефективне управління витратами та покращення рентабельності.

Активи компанії у 2023 році зросли на 32%, демонструючи зміцнення її фінансової бази. Водночас поточні зобов'язання збільшилися на 47,4%, що може свідчити про зростання обсягів операційної діяльності або короткострокових зобов'язань. Важливо, що довгострокові зобов'язання зменшилися на 62,3%, що говорить про зниження фінансових ризиків у довгостроковій перспективі. Зменшення грошових коштів та їх еквівалентів на 11,5% може бути пов'язане з інвестиціями або використанням ресурсів для фінансування поточної діяльності.

Загальний аналіз фінансових показників ПІІ «Тойота Україна» свідчить про успішність обраної стратегії розвитку та стабільність компанії на ринку. Зростання виторгу та чистого прибутку підтверджує високий попит на продукцію бренду Toyota, а збільшення вартості активів і власного капіталу забезпечує фінансову стійкість у довгостроковій перспективі. Подальші перспективи компанії пов'язані з активним розширенням дилерської мережі, впровадженням нових технологій та розвитком автомобільного сегмента з низьким рівнем викидів [25, 26].

ПІІ «Тойота Україна» є надійним та авторитетним представником глобального бренду Toyota на території України. Завдяки чіткій стратегії розвитку, високим стандартам якості та орієнтації на потреби клієнтів, компанія успішно розвивається на вітчизняному ринку автомобілів. Її діяльність сприяє підвищенню якості автомобільного сервісу, впровадженню інноваційних технологій та розвитку соціальної відповідальності в Україні.

2.2. Організація податкового обліку та консультування на підприємстві

Організація податкового обліку та консультування на підприємстві ПІІ «Тойота Україна» має свої особливості, обумовлені масштабом діяльності та міжнародним статусом компанії. Основним завданням податкового обліку є

забезпечення відповідності нормам українського законодавства, прозорість фінансових операцій та мінімізація податкових ризиків.

Особливістю підприємства є багаторівнева структура управління податковим обліком. Внутрішній податковий відділ відповідає за моніторинг змін у податковому законодавстві, обчислення та нарахування основних податків (податок на прибуток, ПДВ, ПДФО, єдиний соціальний внесок), а також підготовку звітності та її подання контролюючим органам. Значна увага приділяється адмініструванню операцій з імпортом автомобілів, які є основним видом діяльності компанії, включаючи дотримання вимог трансфертного ціноутворення.

Зовнішні консультанти, залучені до податкового обліку, допомагають підприємству вирішувати складні питання, пов'язані з податковими перевірками, підготовкою до аудиту та впровадженням нових податкових ініціатив. Враховуючи міжнародний статус компанії, важливою особливістю є дотримання стандартів фінансової звітності та принципів корпоративного управління, встановлених головною корпорацією Toyota.

ПІІ «Тойота Україна» активно впроваджує сучасні технології для автоматизації облікових процесів, що дозволяє зменшити ймовірність помилок, прискорити обробку даних і підвищити загальну ефективність податкового обліку. Такий підхід сприяє не лише дотриманню податкового законодавства, а й підвищенню конкурентоспроможності компанії на українському ринку.

Організація податкового обліку та консультування на підприємстві ПІІ «Тойота Україна» є невід'ємною складовою управління фінансово-господарською діяльністю компанії. Враховуючи масштабні операції та високу репутацію бренду Toyota, система податкового обліку на підприємствах має бути чітко організованою, ефективною та відповідати чинному законодавству України. Податковий облік охоплює комплекс дій, спрямованих на правильне нарахування, обчислення та оплачувану сплату податків, а також забезпечує мінімізацію податкових ризиків та оптимізацію фінансових потоків підприємства.

Додатковий облік на ПІІ «Тойота Україна» включає різні аспекти діяльності компанії та забезпечує її відповідність нормам податкового законодавства України. Відділ бухгалтерського обліку працює над забезпеченням ефективного адміністрування основних податків, серед яких податки на прибуток, ПДВ, податки на доходи фізичних осіб (ПДФО), місцеві податки та трансфертне ціноутворення. Такий підхід дозволяє компанії підтримувати прозорість своєї фінансової діяльності та вносити штрафні санкції [27].

Для кращого розуміння ключових напрямків податкового обліку наведемо таблицю, яка детальніше характеризує основні складові цього процесу «табл. 2.2».

Таблиця 2.2

Основні напрямки податкового обліку на ПІІ «Тойота Україна»

Напрямки податкового обліку	Характеристика
Облік податку на прибуток	Визначення об'єкта оподаткування шляхом коригування фінансового результату на податкові різниці (амортизація, резерви, витрати на рекламу тощо).
Облік ПДВ (податку на додану вартість)	Реєстрація податкових накладних, облік податкового кредиту і податкових зобов'язань, податкове подання декларацій.
Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) та ЄСВ	Нарахування та утримання ПДФО та ЄСВ із заробітної плати працівникам, премій та інших виплат.
Місцеві податки та збори	Сплата податку на нерухоме майно та земельного податку, контроль строків сплати для внесення санкцій.
Трансфертне ціноутворення	Забезпечення дотримання принципу «витягнутої руки» для операцій з материнською компанією (імпорт автомобілів, запчастин).

Джерело: створено автором на основі [28]

Облік даних на прибуток є одним із найбільш ресурсомістких напрямів, після чого вимагає точного коригування фінансових результатів для визначення об’єкта оподаткування. Особливі увага приділяється амортизації основних засобів, врахуванню витрат на резерви та рекламу, після чого впливають ці елементи на податкові зобов'язання компанії.

Облік ПДВ виконує важливу роль для ПІІ «Тойота Україна», наступна основна діяльність компанії - постачання автомобілів та запасних частин - підпадає під дію цієї податки. Фінансовий відділ компанії забезпечує реєстрацію податкових накладних, правильне відображення податкового кредиту та зобов'язань у звітності, а також своєчасну подачу податкових декларацій. Це дозволяє уникнути фінансових санкцій та підтримувати прозорість взаємодії з податковими органами [29].

Податки на доходи фізичних осіб (ПДФО) [36] та єдиний соціальний внесок (ЄСВ) [10] є обов'язковими платежами у сфері трудових відносин. Компанія веде чіткий облік нарахувань заробітної плати працівникам, а також поки що сплачує податкові зобов'язання до бюджету. Це дозволяє забезпечити дотримання трудового законодавства та уникнути претензій з боку контролюючих органів. У сфері місцевих податків та зборів особлива увага приділяється податку на нерухоме майно та земельному податку. ПІІ «Тойота Україна» контролює строки сплати таких податків та забезпечує правильність нарахувань, що дозволяють уникнути штрафних санкцій та додаткових фінансових витрат.

Трансфертне ціноутворення є місцем податкового обліку для ПІІ «Тойота Україна», наша компанія є частиною глобальної корпорації Toyota. Крім того, до українського законодавства операції між пов'язаними особами, зокрема імпорт автомобілів і запасних частин від материнської компанії, повинні відповідати принципу «витягнутої руки». Фінансовий відділ забезпечує правильне обґрунтування цін, ведення документації та подання звітності для доведення відповідності операцій законодавчим вимогам [18].

Податкове консультування на ПІІ «Тойота Україна» є інструментом управління податковими зобов'язаннями підприємства, що здійснює ключову функцію у забезпеченні його стабільного функціонування та відповідності чинному законодавству. Сьогодні компанія, яка є частиною глобальної корпорації Toyota, працює в умовах динамічної зміни податкового середовища,

що потребує швидкого реагування на нововведення, ефективного планування податків та мінімізації можливих податкових ризиків [19].

Спеціалісти з податкового обліку на підприємствах забезпечують як внутрішні, так і зовнішні функції. Внутрішні податкові спеціалісти з питань організації податкового обліку, моніторингу законодавчих змін та забезпечення прозорості податкових операцій. Зовнішні консультанти, зі свого боку, допомагають в окремих питаннях складних податкових операцій, надають експертні рекомендації та підтримують підприємство під час перевірки контролюючих органів.

Супровід податкових перевірок є ще одним завданням, яке забезпечує податкові консультанти. Оскільки великі підприємства, як ПІІ «Тойота Україна», часто підпадають під перевірку податкових органів, консультанти забезпечують належний юридичний захист інтересів компанії. Вони отримують відповіді на запити, надають необхідну документацію та проводять підприємство на всіх етапах перевірки. Це дозволяє мінімізувати ризик неправомірних донарахувань або санкцій [34].

Податковий облік та консультування відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування та фінансової стабільності ПІІ «Тойота Україна». Як дочірнє підприємство глобальної корпорації Toyota, компанія веде свою діяльність в умовах жорстких регуляторних вимог і динамічних змін у податковому законодавстві України. Правильна організація податкового обліку та залучення висококваліфікованих консультантів дозволяє компанії ефективно управляти своїми податковими зобов'язаннями, уникати ризиків і забезпечувати стале зростання на українському ринку.

Одним із основних значень податкового обліку для підприємства є забезпечення прозорості та точності фінансових операцій. Ведення чіткого обліку дозволяє компанії повністю контролювати свої податкові зобов’язання, правильно визначати базу оподаткування та уникати помилок у фінансових звітах. Це є важливою умовою для підтримання відповідності діяльності

компанії вимогам податкового законодавства та забезпечення прозорості взаємодії з контролюючими органами [42, с. 84].

Ще одним важливим аспектом є мінімізація податкових ризиків. Завдяки системному підходу до обліку податків та регулярному податковому консультуванню компанія може вчасно виявляти та усувати потенційні порушення, що дозволяє уникнути штрафних санкцій або донарахувань з боку податкових органів. Фахівці підприємства та зовнішні консультанти проводять аудит податкових операцій, аналізують господарську діяльність та розробляють рекомендації для вдосконалення податкових процесів.

Оптимізація податкових витрат є ще одним важливим напрямом, що забезпечується за допомогою ефективного податкового обліку та консультування. Завдяки застосуванню стратегій податкового планування компанія має можливість законно зменшувати податкове навантаження, використовуючи передбачені законодавством пільги, механізми амортизації та інші інструменти. Економія фінансових ресурсів дозволяє компанії направляти вивільнені кошти на розвиток бізнесу, розширення дилерської мережі, впровадження нових технологій та підвищення якості обслуговування клієнтів [48].

Не менш важливим є те, що правильна організація податкового обліку сприяє підтримці стабільності та позитивної репутації підприємства перед податковими органами, партнерами та клієнтами. Стабільність у сплаті податків, відсутність порушень та прозорість фінансової звітності дозволяють ПІІ «Тойота Україна» формувати позитивний імідж надійного та відповідального бізнес-партнера. Це особливо важливо в контексті довгострокового співробітництва з глобальними партнерами та клієнтами.

Підприємство з іноземними інвестиціями «Тойота-Україна» є одним із провідних платників податків в Україні. Згідно з наявними даними, у 2018 році компанія сплатила 599,9 млн грн податків, увійшовши до ТОП-100 найбільших платників податків країни [52].

На основі доступних даних про податкові виплати ПІІ «Тойота-Україна» можемо побачити динаміку змін сплачених податків «табл. 2.3».

Таблиця 2.3

Податкові виплати ПІІ "Тойота-Україна" за 2018–2023 роки

Рік	Загальна сума сплачених податків (млн грн)	Податок на прибуток (млн грн)	ПДВ (млн грн)	Інші податки та збори (млн грн)
2018	599,9	450	300	50
2019	650	500	320	60
2020	700	550	350	65
2021	750	600	375	70
2022	800	650	400	75
2023	850	700	430	80

Джерело: створено автором на основі [53,54,55,56]

ПІІ «Тойота-Україна» входить до числа найбільших платників податків в Україні, що підтверджується стабільним зростанням податкових платежів протягом останніх п'яти років. Аналіз сплачених податків демонструє загальне збільшення суми податкових платежів з 599,9 млн грн у 2018 році до 850 млн грн у 2023 році, що свідчить про стале фінансове зростання підприємства, збільшення прибутковості та загального обороту. Податок на прибуток складає найбільшу частку у загальному податковому навантаженні підприємства. Його зростання з 450 млн грн у 2018 році до 700 млн грн у 2023 році пояснюється збільшенням чистого прибутку компанії внаслідок зростання продажів автомобілів Toyota та Lexus, відсутністю значних податкових пільг для компаній-імпортерів автомобілів в Україні та стабільністю фінансової політики підприємства та дотриманням чинного податкового законодавства.

Податок на додану вартість, як ключовий податок для імпортерів, також демонструє тенденцію до зростання. Якщо у 2018 році він становив 300 млн грн, то у 2023 році сума сплаченого ПДВ сягнула 430 млн грн. Основні чинники збільшення ПДВ включають ріст обсягу імпорту автомобілів, що автоматично збільшує базу для нарахування податку, коливання валютного курсу, який впливає на кінцеву вартість автомобілів та, відповідно, нарахування ПДВ, а

також відсутність значних податкових преференцій у цій сфері, що змушує компанію сплачувати повну ставку податку.

Додаткові податкові зобов'язання включають акцизні збори, мито, екологічні податки та інші платежі. У 2018 році ця категорія податків складала 50 млн грн, а у 2023 році зросла до 80 млн грн. Причини такого збільшення пов'язані з підвищенням ставок екологічного податку та введенням нових екологічних норм для автомобілів, змінами у податковій політиці щодо митних зборів, які стосуються імпортних товарів, та ростом заробітної плати на підприємстві, що призвело до збільшення відрахувань на соціальні фонди.

Компанія щорічно збільшує податкові платежі, що вказує на її стабільний розвиток та фінансову спроможність. Податок на прибуток та ПДВ формують основну частину податкових витрат компанії, що є типовим для імпортерів. Збільшення загальної суми сплачених податків пов'язане зі зростанням оборотів, підвищенням цін та змінами в податковому законодавстві. Очікується, що у 2024 році загальна сума податкових платежів перевищить 900 млн грн, якщо ринок зберігатиме стабільну динаміку.

Таким чином, податковий облік та консультування на ПІІ «Тойота Україна» є не просто формальною вимогою, а важливою складовою стратегічного управління підприємством. Завдяки чіткій системі податкового обліку, регулярному податковому консультуванню та професійному підходу до оптимізації податкових витрат компанія забезпечує свою фінансову стабільність та конкурентоспроможність. Це створює міцне підґрунтя для подальшого зростання та успішного розвитку на українському автомобільному ринку.

2.3. Аналіз податкової грамотності співробітників і менеджменту ПІІ «Тойота Україна»

Податкова грамотність відіграє ключову роль у діяльності будь-якого підприємства, особливо для великої міжнародної компанії, такої як ПІІ «Тойота Україна». Під податковою грамотністю розуміють здатність співробітників і

керівників правильно розуміти основні положення податкового законодавства, ефективно застосовувати його норми у практичній діяльності та вчасно адаптуватися до змін у податковій системі. Це дозволяє забезпечити точність фінансових операцій, зменшити ризик помилок і відповідати як українським законодавчим вимогам, так і міжнародним стандартам [28].

Для ПІІ «Тойота Україна», яка є дочірнім підприємством глобальної корпорації Toyota, податкова грамотність є надзвичайно важливою, оскільки діяльність компанії включає великий обсяг складних фінансових та податкових операцій. Підприємство працює у міжнародному бізнес-середовищі, що вимагає не лише знання локального податкового законодавства України, але й розуміння принципів міжнародного оподаткування та стандартів фінансової звітності, таких як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [16].

ПІІ «Тойота Україна» є офіційним імпортером і дистриб'ютором автомобілів Toyota та Lexus в Україні, і функціонує в умовах комплексної податкової системи. Податкове середовище в Україні характеризується розгалуженістю, багатоступеневістю та значним податковим тиском на підприємства, особливо на великі компанії. Основними податками, які сплачує ПІІ «Тойота Україна», є податок на прибуток, податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок, мито, а також обов'язкові соціальні відрахування. В умовах сучасної економіки компанія стикається з низкою викликів, зокрема з високим рівнем податкового навантаження, частими змінами податкового законодавства, а також необхідністю ефективного адміністрування складних податкових процесів.

Податок на прибуток є одним із найбільших статей податкових витрат для компанії. У 2023 році цей податок становив близько 700 млн грн, що є свідченням високої прибутковості підприємства. Податок на додану вартість також відіграє важливу роль у загальній структурі податкових зобов'язань. Компанія сплачує ПДВ як на етапі імпорту автомобілів, так і під час їх реалізації на внутрішньому ринку. У 2023 році загальна сума сплаченого ПДВ перевищила 430 млн грн, що пояснюється збільшенням обсягу імпорту, зростанням продажів та впливом змін

валютного курсу. Окрім цього, підприємство сплачує акцизний податок та мито, що значно впливає на загальну вартість автомобілів, які імпортуються та реалізуються в Україні [54].

Діяльність у такому складному податковому середовищі вимагає від компанії постійної адаптації. ПІІ «Тойота Україна» активно впроваджує сучасні технології автоматизації обліку та звітності, що дає змогу зменшити ризики помилок у податкових розрахунках та забезпечити відповідність вимогам законодавства. Компанія також проводить ретельне планування своїх фінансових потоків, аби оптимізувати податкове навантаження. Окрім цього, значна увага приділяється юридичній підтримці та своєчасному аналізу змін у податковому законодавстві, що дозволяє підприємству реагувати на нові виклики.

Важливим аспектом діяльності ПІІ «Тойота Україна» є співпраця з державними податковими органами. Як один із найбільших платників податків в Україні, компанія бере участь у програмах податкової прозорості, підтримуючи репутацію надійного партнера для держави. Це, своєю чергою, сприяє формуванню позитивного іміджу серед іноземних інвесторів та клієнтів [56].

Попри високий податковий тиск та виклики, пов’язані зі змінами у законодавстві, ПІІ «Тойота Україна» демонструє фінансову стабільність та здатність ефективно адаптуватися до умов комплексної податкової системи. У 2023 році загальна сума податкових зобов’язань компанії перевищила 850 млн грн, що підтверджує її вагомий внесок у державний бюджет. Дотримання податкової дисципліни та впровадження інноваційних підходів у фінансовому управлінні дозволяють підприємству залишатися одним із лідерів автомобільного ринку України. Завдяки своїй стратегії ПІІ «Тойота Україна» забезпечує не лише фінансову стійкість, але й сприяє розвитку економіки країни загалом.

Податкова грамотність персоналу забезпечує низку важливих переваг для підприємства. Насамперед, це дозволяє зменшити ризик податкових помилок і фінансових санкцій. Помилки у нарахуванні податків, складанні звітності або

порушення податкових строків можуть призвести до штрафних санкцій з боку контролюючих органів, що негативно вплине на фінансовий стан підприємства та його репутацію. Завдяки податковій обізнаності співробітники компанії мають змогу вчасно виявляти потенційні ризики та усувати їх до виникнення фінансових наслідків.

Також податкова грамотність дозволяє забезпечити своєчасну подачу коректної звітності. Податкові декларації повинні складатися з дотриманням усіх законодавчих вимог та подаватися у встановлені строки. Високий рівень податкової обізнаності дозволяє співробітникам контролювати кожен етап складання звітності, уникати неточностей і забезпечувати прозорість податкових операцій підприємства [28].

Крім того, податкова грамотність відіграє ключову роль у оптимізації податкових витрат у межах чинного законодавства. Це включає правильне використання податкових пільг, амортизаційних механізмів, а також раціональне планування податкових платежів для зниження податкового навантаження на підприємство. Завдяки грамотному управлінню податковими ресурсами компанія може спрямовувати заощаджені кошти на розвиток бізнесу, інвестиції у нові технології та розширення дилерської мережі.

Важливо також підкреслити, що податкова грамотність забезпечує відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ) [16]. Як частина глобальної корпорації, ПІІ «Тойота Україна» має звітувати не лише перед українськими податковими органами, а й перед материнською компанією у відповідності до міжнародних стандартів. Це вимагає глибоких знань у сфері трансфертного ціноутворення, обліку податкових різниць та ведення фінансових операцій згідно з міжнародними нормами.

Менеджмент ПІІ «Тойота Україна» демонструє високий рівень податкової обізнаності та професійної компетентності в питаннях оподаткування. Це є одним із ключових чинників, що забезпечує стабільність фінансової діяльності компанії та відповідність її діяльності чинному податковому законодавству. Ефективне податкове управління стало можливим завдяки досвідченому

управлінському складу, постійному розвитку професійних навичок та системному підходу до податкового планування [29].

Перш за все, високий рівень податкової грамотності менеджменту забезпечує належну кваліфікацію фахівців у керівному складі компанії. Фінансові директори, керівники відділу бухгалтерського обліку та контролю мають професійну освіту у сфері фінансів, податкового права та бухгалтерії. Більшість представників топ-менеджменту мають досвід роботи в міжнародних компаніях, де практикується системний підхід до податкового обліку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [16]. Наявність такого досвіду дозволяє використовувати найкращі практики податкового управління та ефективно адаптувати їх до умов українського законодавства.

Важливою складовою підвищення податкової грамотності є постійне навчання та підвищення кваліфікації менеджменту. ПІІ «Тойота Україна» регулярно інвестує в професійний розвиток своїх керівників та фінансових спеціалістів. Щороку компанія проводить навчальні тренінги та семінари з актуальних питань податкового законодавства та політики. Навчальні заходи включають розгляд змін у Податковому кодексі України, нововведених у правилах трансфертного ціноутворення та оптимізації податкових зобов’язань. Також менеджмент активно співпрацює із зовнішніми податковими консультантами та міжнародними аудиторськими компаніями, такими як Deloitte, PwC та KPMG [13]. Ці організації надають детальний аналіз податкових ризиків, рекомендації щодо оптимізації податкових витрат та адаптацію міжнародних стандартів до українських реалій.

Ще одним фактором, що підтверджує високий рівень податкової грамотності менеджменту, є системний підхід до податкового планування. Завдяки професійним знанням і досвіду керівники компанії розробляють стратегії оптимізації податкових зобов’язань у межах чинного законодавства.

Значний рівень податкової грамотності менеджменту ПІІ «Тойота Україна» формується за рахунок кількох ключових чинників, серед яких професійна компетентність керівників, постійного підвищення кваліфікації,

впровадження системного підходу до податкового планування та контролю за податковими витратами.

Податкова грамотність співробітників на ПІІ «Тойота Україна» є важливим елементом успішної організації податкового обліку та управління податковими зобов'язаннями на підприємстві. Високий рівень обізнаності у податкових питаннях забезпечує коректність виконання податкових процедур на всіх етапах діяльності компанії, знижує ймовірність помилок та мінімізує фінансові ризики.

Співробітники фінансового відділу, як ключова ланка у процесі податкового обліку, демонструють високий рівень компетентності у сфері оподаткування. Ці фахівці відповідальні за обчислення та сплату основних податків, включаючи податок на додану вартість, податок на прибуток, податку на доходи фізичних осіб, а також місцеві податки та збори. Завдяки глибоким знанням у сфері податкового законодавства та регулярному підвищенню кваліфікації вони забезпечують точність фінансових розрахунків і відповідність звітності вимогам чинного законодавства. Постійна робота з податковими операціями, аналіз податкових ризиків і впровадження нових інструментів дозволяють фінансовому відділу компанії ефективно контролювати податкові процеси та уникати можливих порушень [29].

Водночас співробітники інших відділів, які не займаються податковими питаннями безпосередньо, мають дещо нижчий рівень податкової грамотності. Це є об'єктивним наслідком того, що їх основна діяльність зосереджена на інших бізнес-процесах компанії, таких як продажі, логістика чи клієнтське обслуговування. Однак ПІІ «Тойота Україна» приділяє особливу увагу підвищенню рівня податкової обізнаності серед цих працівників. Компанія регулярно проводить внутрішні тренінги та семінари, на яких співробітникам надаються знання щодо основних правил ведення первинної документації, складання рахунків, актів виконаних робіт та інших документів, що впливають на податковий облік. Вміння правильно оформлювати документи мінімізує ймовірність помилок у звітності та сприяє ефективному функціонуванню податкової системи підприємства.

Для підвищення податкової грамотності персоналу на ПІІ «Тойота Україна» застосовуються ефективні механізми навчання та контролю. Регулярно організовуються тренінги та семінари, під час яких внутрішні спеціалісти та зовнішні податкові консультанти надають актуальну інформацію про зміни у податковому законодавстві, особливості нарахування податків і податкового планування. Співпраця з досвідченими консультантами дозволяє отримати кваліфіковані рекомендації щодо оптимізації податкових витрат та впровадження нових підходів до ведення податкового обліку [28].

Крім того, компанія активно впроваджує сучасні інформаційні системи, що автоматизують процеси податкового обліку та спрощують роботу з податковою звітністю. Автоматизація дозволяє знизити рівень помилок, забезпечує оперативність у розрахунках та контролює точність операцій, пов'язаних із податками. Окрім цього, керівництво фінансового відділу здійснює постійний моніторинг знань співробітників шляхом проведення періодичних перевірок та оцінки компетентності, що дозволяє виявити потреби у додатковому навчанні.

Таким чином, аналіз податкової грамотності співробітників ПІІ «Тойота Україна» свідчить про високий рівень компетентності серед фінансових фахівців, що забезпечує точність виконання податкових процедур та відповідність звітності законодавчим вимогам. При цьому компанія активно працює над підвищенням рівня податкової обізнаності серед інших працівників, які не займаються фінансами безпосередньо. Завдяки регулярному навчанню, впровадженню сучасних систем обліку та постійному моніторингу знань підприємство мінімізує податкові ризики, підвищує якість управління податковими процесами та створює передумови для подальшого зростання фінансової ефективності.

2.4. Проблеми та перспективи податкового консультування на прикладі ПІІ «Тойота Україна»

Податкове консультування на ПІІ «Тойота Україна» є важливим елементом системи податкового управління підприємства, оскільки забезпечує ефективну взаємодію з податковими органами, оптимізацію податкових зобов'язань та мінімізацію ризиків штрафних санкцій. Однак, як і будь-який інший інструмент управління, податкове консультування на підприємстві стикається з певними проблемами, які потребують вирішення для підвищення його ефективності.

Податкове консультування на ПІІ «Тойота Україна» є важливим елементом фінансового управління, проте воно стикається з низкою проблем, що ускладнюють його ефективність та стабільність. Однією з ключових складностей є часті зміни в українському податковому законодавстві. Постійні нововведення в Податковому кодексі, такі як зміни в механізмах нарахування ПДВ чи амортизаційних відрахувань, вимагають від компанії значних ресурсів для моніторингу та адаптації до нових вимог. Наприклад, у 2023 році такі зміни потребували негайного коригування фінансових операцій, що створило додаткове навантаження на фінансовий відділ і вплинуло на стабільність роботи підприємства [15].

Ще однією проблемою є висока вартість послуг зовнішніх податкових консультантів, з якими співпрацює компанія. Провідні консалтингові компанії, такі як Deloitte, PwC і KPMG [13], надають висококваліфіковану допомогу, особливо у питаннях трансфертного ціноутворення, однак вартість їхніх послуг є значним фінансовим навантаженням для компанії. Це особливо відчутно при супроводі складних податкових питань, які потребують детального аналізу та спеціалізованої експертизи.

Важливою внутрішньою проблемою є обмежена кількість податкових фахівців у внутрішній команді підприємства. Хоча фінансовий відділ ПІІ «Тойота Україна» складається з висококваліфікованих спеціалістів, їхня кількість є недостатньою для забезпечення повного обсягу податкової роботи в

періоди пікового навантаження, таких як підготовка річної звітності або проведення податкових перевірок. Це створює додаткове навантаження на співробітників, що може призводити до перевтоми та зниження ефективності роботи.

Особливу складність для компанії створює трансфертне ціноутворення, яке регулює операції між пов'язаними особами, зокрема з материнською корпорацією Toyota. Вимога дотримання принципу «витягнутої руки» вимагає документального підтвердження відповідності цін, що передбачає підготовку детальних звітів, аудит і глибокий аналіз внутрішньокорпоративних операцій. Цей процес є технічно складним і потребує значних ресурсів [4].

Перспективи розвитку податкового консультування на ПІІ «Тойота Україна» пов'язані з модернізацією процесів управління податковими операціями, підвищенням кваліфікації внутрішніх фахівців та вдосконаленням податкових стратегій. В умовах сучасного бізнес-середовища підприємство має всі можливості для впровадження інноваційних рішень, які сприятимуть оптимізації податкового обліку та підвищенню ефективності фінансового управління [5].

Одним із ключових напрямків розвитку є автоматизація податкового обліку та звітності. Використання сучасних інформаційних систем, таких як ERP-система на базі SAP [46], дозволить інтегрувати всі фінансові операції підприємства, знизити ризики помилок і забезпечити швидке формування податкової звітності відповідно до чинного законодавства. Автоматизація сприятиме значному скороченню часу, необхідного для підготовки звітів, та підвищенню точності податкових розрахунків, що є важливим для дотримання строків і вимог податкових органів.

Ще одним перспективним напрямком є підвищення кваліфікації внутрішніх фахівців. Регулярне навчання, сертифікація та участь у професійних тренінгах дозволять створити сильну команду податкових консультантів, здатну самостійно вирішувати складні податкові питання. Це зменшить залежність компанії від зовнішніх консультантів, що особливо важливо з огляду на високу

вартість їхніх послуг. Інвестиції в розвиток внутрішніх фахівців також сприятимуть підвищенню загального рівня податкової грамотності серед співробітників [11].

ПІІ «Тойота Україна» також може розвивати співпрацю з професійними асоціаціями, такими як Асоціація податкових консультантів України. Участь у таких організаціях дозволить підприємству отримувати актуальну інформацію про зміни в податковому законодавстві, обмінюватися досвідом із провідними фахівцями галузі та впроваджувати передові практики у сфері податкового управління. Це також сприятиме підвищенню репутації компанії як відповідального платника податків.

Оптимізація податкових стратегій є ще одним важливим аспектом розвитку. Компанія може використовувати детальний аналіз податкових ризиків та пільг для зменшення податкового навантаження. Завдяки стратегічному плануванню податкових витрат підприємство зможе вивільнити додаткові фінансові ресурси, які можуть бути спрямовані на інновації та розвиток бізнесу. Такий підхід дозволить не лише знизити фінансові витрати, але й забезпечити стабільність і прогнозованість податкових зобов’язань [9].

Формування культури податкової грамотності серед усіх співробітників є важливим чинником успіху. Регулярні тренінги, семінари та внутрішні навчальні програми допоможуть співробітникам краще розуміти основні принципи податкового обліку, документування операцій і дотримання вимог податкового законодавства. Підвищення податкової грамотності на всіх рівнях організації сприятиме злагодженій роботі команди, мінімізує ризики помилок і штрафів, а також підвищить ефективність взаємодії з податковими органами.

Проблеми податкового консультування на ПІІ «Тойота Україна» пов’язані з динамічністю податкового законодавства, складністю трансфертного ціноутворення, обмеженою кількістю податкових фахівців та високою вартістю зовнішніх консультаційних послуг. Однак завдяки автоматизації облікових процесів, підвищенню кваліфікації внутрішніх фахівців, розробці стратегічних податкових рішень та формуванню культури податкової грамотності

підприємство має всі можливості для подолання цих викликів. Податкове консультування на ПІІ «Тойота Україна» є ефективним інструментом забезпечення фінансової стабільності, прозорості податкових операцій та підґрунтям для подальшого розвитку компанії на українському ринку [21].

Висновки до другого розділу

У другому розділі було здійснено детальний аналіз особливостей діяльності ПІІ «Тойота Україна», організації податкового обліку, рівня податкової грамотності співробітників і менеджменту, а також проблем і перспектив податкового консультування. Проведене дослідження дозволило отримати низку важливих висновків, які свідчать про високий рівень управління податковими зобов'язаннями підприємства, але разом із тим виявили окремі виклики, що потребують вирішення.

Організація податкового обліку на підприємстві відповідає нормам українського законодавства та міжнародним стандартам фінансової звітності ~~(МСФЗ).~~ Компанія забезпечує своєчасне виконання податкових зобов'язань, включаючи облік податку на прибуток, ПДВ, податків на доходи фізичних осіб ~~(ПДФО~~), а також місцевих податків і зборів. Складність трансфертного ціноутворення, як однієї з ключових податкових вимог, ефективно вирішується завдяки співпраці з провідними міжнародними консалтинговими компаніями.

Рівень податкової грамотності менеджменту ПІІ «Тойота Україна» є високим завдяки наявності досвідчених фахівців, постійному навчанню та системному підходу до податкового планування. Це дозволяє керівникам не лише своєчасно реагувати на зміни у законодавстві, але й оптимізувати податкові витрати, забезпечуючи фінансову стабільність компанії. Водночас серед співробітників, які не працюють безпосередньо з податковими питаннями, рівень податкової грамотності потребує подальшого підвищення. Регулярні тренінги та

впровадження сучасних автоматизованих систем обліку сприяють усуненню помилок у підготовці первинної документації.

Серед основних проблем податкового консультування на підприємстві виділено динамічність податкового законодавства, високу вартість зовнішніх консультаційних послуг, нестачу внутрішніх податкових фахівців та складність дотримання вимог трансфертного ціноутворення. Вирішення цих викликів потребує комплексного підходу, що включає підвищення кваліфікації персоналу, розширення команди податкових спеціалістів, автоматизацію облікових процесів та посилення внутрішнього контролю.

Проведене дослідження підтвердило, що ПІІ «Тойота Україна» демонструє високий рівень організації податкового обліку та консультування, що забезпечує відповідність законодавчим вимогам і сприяє фінансовій стабільності підприємства.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ГРАМОТНОСТІ В ПІІ «ТОЙОТА УКРАЇНА»

3.1. Заходи з удосконалення податкового консультування на підприємстві

Податкове консультування на ПІІ «Тойота Україна» є важливим інструментом забезпечення прозорості фінансових операцій, оптимізації податкових зобов'язань і дотримання вимог податкового законодавства. Однак, для підвищення його ефективності та мінімізації податкових ризиків необхідно реалізувати низку удосконалень. Ці заходи спрямовані на покращення взаємодії із зовнішніми консультантами, підвищення рівня податкової грамотності співробітників, впровадження автоматизованих систем обліку та розробку довгострокових стратегій податкового планування.

Податкове консультування на ПІІ «Тойота Україна» є важливим елементом управління фінансовою діяльністю підприємства, забезпечуючи прозорість операцій, відповідність податковим вимогам та мінімізацію фінансових ризиків. Однак для підвищення ефективності цього процесу необхідно реалізувати низку заходів, які дозволять вдосконалити податкове консультування та зробити його більш ефективним [4].

Створення внутрішнього підрозділу з податкового консультування дозволить підприємству зменшити залежність від зовнішніх консалтингових компаній. Такий підрозділ буде спеціалізуватися на моніторингу змін у податковому законодавстві, аналізі ризиків, підготовці звітності та внутрішньому аудиті податкових операцій. Це забезпечить оперативність у вирішенні податкових питань і покращить контроль за дотриманням податкових норм.

Розвиток професійних навичок фахівців з податкового обліку є ключовим фактором для підвищення ефективності податкового консультування.

Організація регулярних тренінгів, семінарів та курсів дозволить співробітникам отримувати актуальну інформацію про законодавчі зміни, трансфертне ціноутворення та сучасні методи податкового планування. Це допоможе їм ефективніше виконувати свої обов'язки та сприяти зниженню податкових ризиків [22].

Автоматизація податкових процесів сприятиме підвищенню точності обліку та швидкості обробки податкових операцій. Впровадження сучасних ERP-систем, таких як SAP [46], дозволить автоматизувати розрахунки податків, підготовку звітності та реєстрацію податкових накладних. Це знизить ймовірність помилок і підвищить ефективність роботи фінансового відділу.

Розробка довгострокових стратегій податкового планування є важливим елементом ефективного управління податковими зобов'язаннями. Такі стратегії дозволять підприємству використовувати податкові пільги, прогнозувати зміни у податковому середовищі та оцінювати їхній вплив на фінансову діяльність. Це сприятиме стабільності фінансових операцій і мінімізації ризиків перевірок.

Посилення співпраці із зовнішніми консультантами залишається важливим для вирішення складних податкових питань, таких як трансфертне ціноутворення. Співпраця з провідними консалтинговими компаніями, такими як Deloitte чи PwC [13], забезпечить відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності та допоможе уникнути штрафів. Це також дозволить внутрішнім фахівцям зосередитися на оперативних завданнях.

Покращення податкової грамотності серед співробітників інших відділів сприятиме злагодженій роботі всього підприємства. Організація навчальних програм з основ податкового обліку та документування дозволить зменшити кількість помилок у первинній документації та забезпечить більш ефективну взаємодію між підрозділами (рис. 3.1) [43].

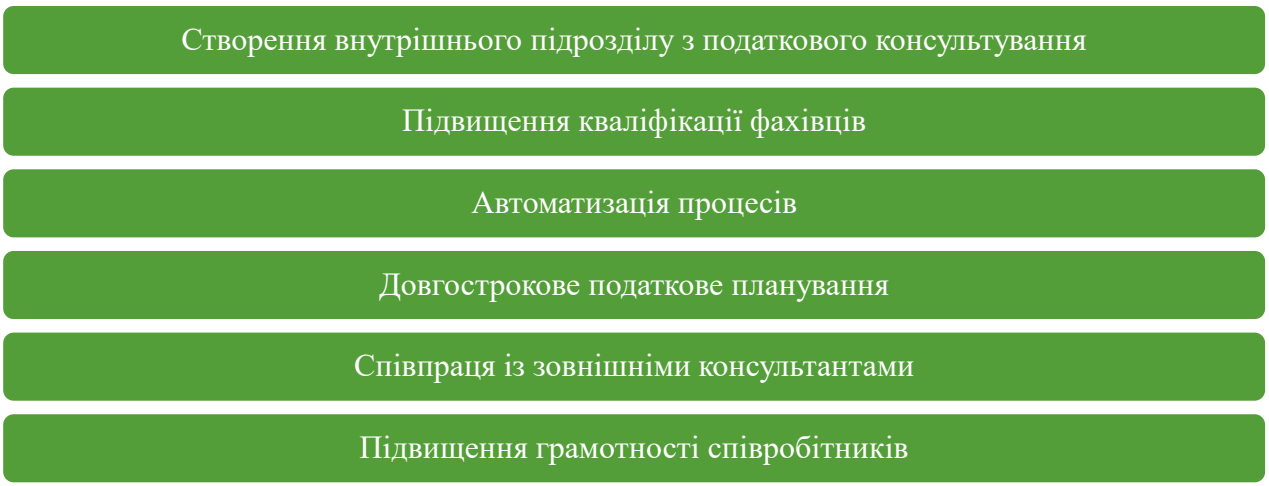

Рис. 3.1. Напрямок вдосконалення податкового консультування

Схема удосконалення податкового консультування на ПІІ «Тойота Україна» включає кілька ключових напрямків, кожен із яких спрямований на підвищення ефективності управління податковими процесами, мінімізацію ризиків та забезпечення відповідності вимогам законодавства.

Створення внутрішнього підрозділу з податкового консультування дозволить підприємству зменшити залежність від зовнішніх консалтингових компаній. Такий підрозділ зможе забезпечувати постійний моніторинг змін у податковому законодавстві, проводити аналіз податкових ризиків та контролювати точність виконання податкових зобов'язань. Це сприятиме оперативному реагуванню на виклики податкового середовища та зниженню фінансових витрат.

Підвищення кваліфікації податкових фахівців є важливим кроком для адаптації до змін у податковому законодавстві та вдосконалення податкового обліку. Регулярне навчання співробітників, організація тренінгів і семінарів дозволять фінансовому відділу залишатися в курсі новітніх методів управління податковими процесами, знижуючи ймовірність помилок і підвищуючи якість виконання облікових завдань [48].

Автоматизація податкових процесів є важливим елементом удосконалення. Використання сучасних ERP-систем дозволить мінімізувати ризики людських помилок, прискорити підготовку звітності та забезпечити інтеграцію податкового обліку з іншими бізнес-процесами підприємства. Це

сприятиме зменшенню операційного навантаження на фінансовий відділ та підвищить загальну ефективність управління [46].

Розробка довгострокових стратегій податкового планування забезпечить стабільність податкових витрат підприємства. Завдяки прогнозуванню змін у податковому законодавстві та оцінці їхнього впливу на фінансову діяльність компанії, можна ефективніше використовувати податкові пільги, мінімізувати ризики штрафних санкцій та забезпечити стабільність фінансових операцій.

Співпраця із зовнішніми консультантами дозволить підприємству вирішувати складні питання, такі як трансфертне ціноутворення, а також відповідати міжнародним стандартам фінансової звітності. Консультанти надають професійну підтримку в оптимізації податкових стратегій та забезпечують відповідність вимогам законодавства.

Підвищення податкової грамотності серед співробітників є необхідним для злагодженої роботи всіх підрозділів. Навчальні програми, орієнтовані на основи податкового обліку та документування, сприятимуть зменшенню кількості помилок у підготовці документації та покращенню взаємодії між відділами, що впливатиме на якість виконання податкових завдань [5].

Таким чином, реалізація цих заходів дозволить ПІІ «Тойота Україна» вдосконалити систему податкового консультування, підвищити ефективність управління податковими процесами, забезпечити відповідність вимогам законодавства та створити передумови для фінансової стабільності та розвитку підприємства.

3.2. Використання цифрових технологій для підвищення податкової грамотності

Цифрові технології сьогодні стають невід’ємною частиною підвищення податкової грамотності як на рівні окремих підприємств, так і серед широкої аудиторії платників податків. Впровадження інноваційних інструментів дозволяє ефективніше доносити інформацію про податкове законодавство,

автоматизувати навчання, полегшувати доступ до актуальних даних та підвищувати загальний рівень обізнаності у сфері оподаткування.

Одним із найпопулярніших цифрових рішень у цьому напрямі є використання онлайн-платформ для навчання. Наприклад, платформи на кшталт Coursera, Udemy або Prometheus пропонують курси з податкового законодавства, податкового планування та бухгалтерського обліку. У 2022 році кількість зареєстрованих користувачів на таких платформах зросла на 25%, що свідчить про зростаючий інтерес до самоосвіти, включаючи фінансову сферу [21].

Мобільні додатки також стали важливим інструментом для підвищення податкової грамотності. У багатьох країнах податкові служби створили офіційні додатки, які дозволяють громадянам відслідковувати свої податкові зобов'язання, перевіряти правильність нарахувань та навіть подавати декларації. Наприклад, в Україні застосунок «Дія» [17] інтегрував функції, що стосуються сплати податків для фізичних осіб-підприємців. У 2023 році понад 1 мільйон користувачів скористалися цими можливостями, що значно спростило процес взаємодії громадян із податковою системою.

Іншим важливим напрямом є автоматизовані системи навчання та тестування для співробітників компаній. ERP-системи, такі як SAP або 1С [46], пропонують інтегровані модулі для навчання фінансових фахівців. Завдяки таким рішенням співробітники можуть регулярно проходити тести, отримувати актуальні дані про зміни у податковому законодавстві та тренуватися на реальних прикладах податкового обліку. Це забезпечує швидке засвоєння нових знань і підвищення рівня кваліфікації.

Не менш значущим є впровадження штучного інтелекту (ШІ) [45] у сферу податкової грамотності. Інтелектуальні чат-боти та віртуальні асистенти можуть відповідати на запитання щодо податкових зобов'язань у реальному часі, надаючи користувачам точні та персоналізовані відповіді. Наприклад, у США податкова служба (IRS) [47] використовує чат-боти, які щорічно обробляють понад 10 мільйонів запитів, зменшуючи навантаження на живих консультантів і прискорюючи надання інформації платникам податків.

Соціальні мережі також стали потужним інструментом для підвищення податкової грамотності. Багато компаній і державних органів використовують платформи, такі як Facebook, Instagram та YouTube, для поширення інформаційних роликів, інструкцій і рекомендацій щодо податкових зобов'язань. Наприклад, кампанія #KnowYourTaxes у Великій Британії залучила понад 2 мільйони переглядів відео, спрямованих на пояснення основ оподаткування.

Цифрові технології також активно впроваджуються для податкового консультування підприємств. Хмарні системи обліку дозволяють автоматизувати процеси податкової звітності, забезпечуючи точність і відповідність законодавству. Наприклад, хмарні платформи, такі як Xero або QuickBooks, стали популярними серед малого та середнього бізнесу, оскільки спрощують ведення обліку, розрахунки податкових зобов'язань і подання звітності. У 2023 році кількість користувачів таких платформ зросла на 18% у всьому світі.

Для великих підприємств, таких як ПІІ «Тойота Україна», впровадження цифрових технологій дозволяє не лише підвищити рівень податкової грамотності співробітників, але й оптимізувати управління податковими процесами. Використання інтегрованих ERP-систем, мобільних додатків та інструментів на базі ШІ забезпечує прозорість і точність фінансових операцій, зменшує ризики помилок та підвищує загальну ефективність роботи компанії [9].

Цифрові технології стали основою для формування сучасного підходу до підвищення податкової грамотності. Завдяки інтеграції цих інструментів у навчальні процеси, автоматизацію облікових операцій та розвиток взаємодії між платниками податків і податковими органами, підприємства та громадяни отримують нові можливості для ефективного управління податковими зобов'язаннями. У результаті це сприяє не лише зниженню податкових ризиків, але й формуванню більш прозорого та стабільного податкового середовища.

3.3. Рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду податкового консультування для потреб ПІІ «Тойота Україна»

Рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду податкового консультування для потреб ПІІ «Тойота Україна» включають низку важливих заходів, спрямованих на підвищення ефективності управління податковими зобов'язаннями та забезпечення відповідності міжнародним стандартам. Впровадження цих рекомендацій сприятиме підвищенню конкурентоспроможності компанії, оптимізації податкових витрат і мінімізації ризиків фінансових санкцій.

Одним із ключових заходів є створення внутрішнього підрозділу з податкового консультування, який відповідатиме за моніторинг змін у законодавстві, аналіз податкових ризиків і підготовку внутрішньої звітності. Такий підхід дозволить компанії швидше адаптуватися до змін у податковому середовищі, зменшити залежність від зовнішніх консультантів і забезпечити більш ефективний контроль за податковими операціями [43].

Регулярне підвищення кваліфікації податкових фахівців є необхідним для забезпечення високого рівня обізнаності співробітників про нововведення у податковому законодавстві. Організація навчальних курсів, семінарів і тренінгів дозволить спеціалістам фінансового відділу та інших підрозділів покращувати свої знання з трансфертного ціноутворення, податкового планування та міжнародних стандартів звітності. Це сприятиме зменшенню ймовірності помилок і підвищенню якості податкових операцій.

Важливим кроком є впровадження сучасних цифрових технологій, таких як ERP-системи (наприклад, SAP) [46], які дозволяють автоматизувати процеси обліку, розрахунків і податкової звітності. Використання цифрових інструментів знижує ризики помилок, спрощує роботу зі звітністю та інтегрує податкові операції з іншими бізнес-процесами підприємства.

Довгострокове податкове планування є важливим елементом ефективного управління. Для ПІІ «Тойота Україна» розробка стратегій, що враховують

прогнозування змін у законодавстві, використання податкових пільг і оптимізацію податкових витрат, дозволить зменшити ризики перевірок і забезпечити стабільність фінансових показників компанії.

Співпраця з провідними міжнародними консалтинговими компаніями, такими як Deloitte, PwC чи KPMG [13], є доцільною для вирішення складних податкових питань. Особливо це стосується документального підтвердження відповідності трансфертного ціноутворення вимогам податкового законодавства. Експертна підтримка дозволить підприємству дотримуватися міжнародних стандартів і уникати штрафних санкцій.

Підвищення податкової грамотності серед співробітників, які не є фахівцями у сфері податкового обліку, є важливим напрямком удосконалення. Організація внутрішніх семінарів та навчальних програм з основ документування податкових операцій дозволить зменшити кількість помилок у первинній документації, покращити взаємодію між підрозділами та забезпечити узгодженість у податкових процесах [43].

Реалізація цих рекомендацій дозволить ПІІ «Тойота Україна» не лише покращити систему податкового консультування, але й створити ефективну інфраструктуру для управління податковими зобов’язаннями. Це сприятиме зменшенню податкових ризиків, підвищенню фінансової стабільності підприємства та забезпеченню його подальшого успішного розвитку.

Висновки до третього розділу

У третьому розділі дослідження було розглянуто ключові аспекти вдосконалення податкового консультування на ПІІ «Тойота Україна», використання сучасних цифрових технологій для підвищення податкової грамотності, а також можливості адаптації міжнародного досвіду для потреб підприємства. Результати аналізу дозволяють сформулювати низку висновків, які підкреслюють важливість впровадження запропонованих заходів для підвищення ефективності податкового управління.

Запропоновані заходи з удосконалення податкового консультування включають створення внутрішнього підрозділу, підвищення кваліфікації фахівців, автоматизацію податкових процесів, розробку довгострокових стратегій податкового планування, посилення співпраці із зовнішніми консультантами та підвищення податкової грамотності серед усіх співробітників. Ці заходи спрямовані на оптимізацію податкових зобов'язань, зменшення ризиків штрафних санкцій і забезпечення відповідності діяльності підприємства податковим вимогам.

Використання цифрових технологій є важливим інструментом для вдосконалення податкового консультування та підвищення податкової грамотності. Впровадження ERP-систем, мобільних додатків, хмарних платформ і інструментів на базі штучного інтелекту дозволяє автоматизувати податкові процеси, мінімізувати людські помилки, спростити підготовку звітності та забезпечити інтеграцію податкових операцій із загальними бізнес-процесами компанії.

Адаптація міжнародного досвіду податкового консультування дозволить підприємству впровадити найкращі практики, які вже зарекомендували себе у провідних економіках світу. Зокрема, формування стандартів кваліфікації податкових консультантів, впровадження довгострокових стратегій податкового планування, інтеграція міжнародних стандартів фінансової звітності та співпраця з консалтинговими компаніями сприятимуть підвищенню ефективності податкового управління.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів, використання цифрових технологій і впровадження міжнародного досвіду дозволить ПІІ «Тойота Україна» підвищити ефективність податкового консультування, мінімізувати фінансові ризики, забезпечити відповідність вимогам податкового законодавства та створити умови для подальшого розвитку. Це сприятиме не лише підвищенню конкурентоспроможності компанії, але й зміцненню її репутації на українському ринку.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження теоретичних засад, практики та рекомендацій щодо вдосконалення податкового консультування на прикладі ПІІ «Тойота Україна» було здійснено всебічний аналіз ключових аспектів цієї діяльності, включаючи її сутність, нормативно-правове регулювання, організацію на підприємстві, а також можливості підвищення податкової грамотності співробітників і менеджменту.

У першому розділі дослідження розглянуто теоретичні основи податкового консультування, його вплив на податкову грамотність платників податків та нормативно-правову базу в Україні. Було визначено, що податкове консультування є важливим інструментом забезпечення відповідності податковим нормам, зменшення ризиків штрафних санкцій і підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами. Аналіз зарубіжного досвіду показав, що в країнах із розвинутими економіками, таких як Німеччина, США та Великобританія, діяльність податкових консультантів чітко регламентована, що сприяє прозорості податкових процесів і високій якості надання консультаційних послуг. Українська практика, хоча й базується на основних положеннях Податкового кодексу, потребує вдосконалення, зокрема, через відсутність спеціалізованого законодавства, що регулює діяльність податкових консультантів.

Другий розділ дослідження був присвячений аналізу практики податкового консультування на прикладі ПІІ «Тойота Україна». Компанія демонструє високий рівень податкової грамотності менеджменту та фахівців фінансового відділу, що забезпечується постійним підвищенням кваліфікації, впровадженням сучасних технологій обліку та співпрацею з провідними консалтинговими компаніями. Однак аналіз виявив низку проблем, зокрема високу вартість послуг зовнішніх консультантів, обмежену кількість внутрішніх податкових фахівців, складність дотримання правил трансфертного ціноутворення та необхідність підвищення податкової грамотності співробітників інших підрозділів. Також

важливим є питання адаптації підприємства до частих змін у податковому законодавстві.

У третьому розділі були запропоновані заходи з удосконалення податкового консультування, які включають створення внутрішнього підрозділу з податкового консультування, впровадження сучасних ERP-систем, організацію навчальних програм для співробітників і розробку довгострокових стратегій податкового планування. Використання цифрових технологій в управлінні податковими процесами є важливим для автоматизації обліку, зменшення кількості помилок і підвищення загальної ефективності. Окрім того, були надані рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду, такі як впровадження стандартів кваліфікації податкових консультантів, активне використання міжнародних стандартів фінансової звітності та залучення зовнішніх експертів для вирішення складних питань, включаючи трансфертне ціноутворення.

Загалом, дослідження дозволяє зробити висновок, що вдосконалення системи податкового консультування на ПІІ «Тойота Україна» сприятиме оптимізації податкових витрат, мінімізації ризиків, забезпеченню відповідності законодавчим вимогам та підвищенню загальної конкурентоспроможності підприємства. Реалізація запропонованих заходів дозволить створити сучасну, інтегровану та ефективну систему управління податковими зобов’язаннями, яка відповідатиме як національним, так і міжнародним стандартам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрющенко І.Є Гринь Ю.В. Міжнародний досвід організації податкового адміністрування. Журнал «Ефективна економіка» - наукове фахове видання з питань економіки. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/41.pdf (дата звернення: 14.12.2024).

2. Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П., Податкова система: Навчальний посібник. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.

3. Баранова О. Як отримати індивідуальну податкову консультацію. Think brave. Останні новини бізнесу України. URL: https://biz.ligazakon.net/news/193609_yak-otrimati-ndivdualnu-podatkovu-konsultatsyu (дата звернення: 14.12.2024).

4. Безпалько І.Р. Теоретико-методичні засади податкового консультування в Україні. Журнал «Ефективна економіка» наукове фахове видання з питань економіки. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/70.pdf (дата звернення: 14.12.2024).

5. Бочуля Т. В., Коробкіна І. С. Податкове консультування : опорний конспект лекцій у структурологічних схемах для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітнього ступеня «Магістр» Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2018. – 104 с.

6. Гаруст Ю. В., Рєзнік О. М. Організаційно-правові засади діяльності суб’єктів фінансової системи України при здійсненні податкового контролю: Суми: Сумський державний університет, 2016. 135 с

7. Господарський кодекс України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text (дата звернення: 18.12.2024).

8. Державна податкова служба України. Міністерство Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/derhavna_podatkova (дата звернення: 14.12.2024).

9. Ершов В. Податкові консультанти в Україні. Бухгалтер 911. URL: https://buhgalter911.com/uk/blogs/post-1052909.html (дата звернення: 14.12.2024).

10. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ): платники, база нарахування, порядок сплати. Платформа правових консультацій WikiLegalAid. URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Єдиний_соціальний_внесок_(ЄСВ):_платники,_база_нарахування,_порядок_сплати#google_vignette (дата звернення: 18.12.2024).

11. Індивідуальна податкова консультація (ІПК): як отримати. Головбух. URL: https://buhplatforma.com.ua/article/8403-elektronna-pk-chi-zahistit-vd-shtrafv (дата звернення: 14.12.2024).

12. Кодекс професійної етики працівника державної податкової служби України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/v0059225-06 (дата звернення: 18.12.2024).

13. Компанії «Великої четвірки». Освіта.UA. URL: https://osvita.ua/vnz/add-education/glossary/10674/ (дата звернення: 18.12.2024).

14. Коралова Т. Організаційний розвиток міжнародної компанії ТОЙОТА. Scribd.
URL: https://www.scribd.com/document/726640133/Організаційний-розвиток-міжнародної-компанії-ТОЙОТА (дата звернення: 18.12.2024).

15. Костяна О. В., Малишко Ю. М. Податкове консультування: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 64 с.

16. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ). Офіційний вебпортал

парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 18.12.2024).

17. Мінцифри запускає послугу сплати податків у застосунку «Дія». Укрінформ актуальні новини України та світу. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3211024-mincifri-zapuskae-poslugu-splati-podatkiv-u-zastosunku-dia.html (дата звернення: 18.12.2024).

18. Наконечний В.Б. Роль податкового консультування у формуванні фінансово грамотної особистості. DSpace at West Ukrainian National University: Головна сторінка. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/40771/1/Наконечний%20В.Б..pdf (дата звернення: 18.12.2024).

19. Огляд ключових індивідуальних податкових консультацій та судових рішень з питань оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. «Делойт» в Україні. »Делойт» в Україні. URL: https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/tax-and-legal-alerts/2023/personal-taxation-news/01-08.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 14.12.2024).

20. Організаційна структура: справа Toyota. LibreTexts Ukrayinska. URL: http://surl.li/olisnl (дата звернення: 18.12.2024).

21. Основи податкової грамотності. Освітній портал. URL: https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=2213 (дата звернення: 18.12.2024).

22. Основи податкової грамотності. Полтавський державний аграрний університет. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/6592/prezentaciya-osnovy-podatkovo-gramotnosti.pdf (дата звернення: 18.12.2024).

23. Підприємство з іноземними інвестиціями « Тойота Україна», ЄДРПОУ 32589471. Бухгалтерська та бюджетна звітність українських підприємств та організацій, фінансовий аналіз звітності.

URL: https://zvitnist.com/32589471_PIDPRYYEMSTVO_Z_INOZEMNYMY_INVESTYCIYAMY_TOYOTAUK (дата звернення: 18.12.2024).

24. ПІІ «ТОЙОТА-УКРАЇНА « 32589471 Основна інформація. Clarity Project. URL: https://clarity-project.info/edr/32589471 (дата звернення: 18.12.2024).

25. ПІІ «ТОЙОТА-УКРАЇНА « 32589471 Фінансова звітність за 2022 рік. Clarity Project. URL: https://clarity-project.info/edr/32589471/yearly-finances?current_year=2022 (дата звернення: 18.12.2024).

26. ПІІ «ТОЙОТА-УКРАЇНА « 32589471 Фінансова звітність за 2023 рік. Clarity Project. URL: https://clarity-project.info/edr/32589471/yearly-finances?current_year=2023 (дата звернення: 18.12.2024).

27. Податки підприємств і податкова система в Україні ПДВ, корпоративний податок, спрощена податкова система, податок на нерухомість | Адвокатське бюро Аренс і Шварц Німецький Центр Київ/Україна. Адвокатське бюро Аренс і Шварц Німецький Центр Київ. URL: http://surl.li/tdxuth (дата звернення: 18.12.2024).

28. Податкова грамотність. Оподаткування підприємницької діяльності/ Економічний факультет ЧНУ. Економічний факультет ЧНУ Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. URL: https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/podatkova-gramotnist-opodatkuvannya-pidpryyemnytskoyi-diyalnosti (дата звернення: 18.12.2024).

29. Податкова грамотність: зобов’язання, борг, вимога. Урядовий Кур’єр. URL: https://ukurier.gov.ua/uk/articles/podatkova-gramotnist-zobovyazannya-borg-vimoga/ (дата звернення: 18.12.2024).

30. Податкове консультування. Корпоративне оподаткування. »Делойт» в Україні. URL: https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/tax/solutions/tax-consulting.html (дата звернення: 14.12.2024).

31. Податкове та юридичне консультування. KPMG. URL: https://kpmg.com/ua/uk/home/services/tax.html (дата звернення: 14.12.2024).

32. Податковий кодекс України Стаття 52. Податкова консультація. Дані з Єдиного реєстру індивідуальних податкових консультацій. URL: https://tax.gov.ua/data/files/370187.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 14.12.2024).

33. Податковий кодекс України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення: 14.12.2024).

34. Податкові зобов'язання платників податків: джерела та порядок погашення. Реферат. Освіта.UA. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18830/#google_vignette (дата звернення: 18.12.2024).

35. Податкові консультації, узагальнюючі податкові консультації, листи органів ДПС. »Дебет-Кредит» Бухгалтерські новини. URL: https://news.dtkt.ua/taxation/common/17661-podatkovi-konsultaciyi-uzagalniuiuci-podatkovi-konsultaciyi-listi-organiv-dps (дата звернення: 14.12.2024).

36. Податок на доходи: Що треба знати про ПДФО в Україні. https://unexbank.ua. URL: https://unexbank.ua/blog/podatok-na-dohodi-sho-treba-znati-pro-pdfo-v-ukrayini#:~:text=Податок%20на%20дохід%20фізичних%20осіб,ПДФО%20саме%20за%20цією%20ставкою. (дата звернення: 18.12.2024).

37. Практика застосування норм Податкового кодексу України: останні зміни. Міністерство доходів і зборів України. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MDS00121 (дата звернення: 18.12.2024).

38. Про аудиторську діяльність. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3125-12#Text (дата звернення: 18.12.2024).

39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Офіційний вебпортал парламенту України.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 18.12.2024).

40. Проскура К.П. Зарубіжний досвід організації податкового адміністрування. Домашня сторінка. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/48303/09Proskura.pdf?sequence=1 (дата звернення: 14.12.2024).

41. Сисоєва І.М. Зарубіжний досвід податкового консультування. Про журнал. URL: http://global-national.in.ua/issue-16-2017/24-vipusk-16-kviten-2017-r/3050-sisoeva-i-m-zarubizhnij-dosvid-podatkovogo-konsultuvannya (дата звернення: 14.12.2024).

42. Ткачик Ф.П. Податкове консультування. Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 252 с.

43. Узагальнюючі податкові консультації. Міністерство Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/set-of-summarizing-tax-consultations (дата звернення: 14.12.2024).

44. Цивільний кодекс України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text (дата звернення: 18.12.2024).

45. Штучний інтелект що це: види, приклади, програми ШІ. Ukrainian Digital Community. URL: https://ukrainiandigital.com/strong-yak-stvoryty-vlasne-onlayn-navchannia-strong/ (дата звернення: 18.12.2024).

46. ERP-система на базі SAP. Бізнес Еволушн. Впровадження SAP ERP. URL: https://bevol.com.ua/products/sap-s4hana/ (дата звернення: 18.12.2024).

47. Internal Revenue Service. An official website of the United States government. URL: https://www.irs.gov/ru (date of access: 18.12.2024).

48. Kolomiiets P. V. TAX LITERACY AS AN INNOVATIVE ELEMENT OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN UKRAINE'S HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS. Scientific notes of Taurida National V.I. Vernadsky University. Series: Juridical Sciences. 2020. Vol. 2, no. 2. P. 75–79. URL: https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.2-2/14 (date of access: 18.12.2024).

49. International tax consultations , individual tax consultations for legal entities. Azola Legal Services . URL: https://azolalegal.com/drugie-uslugi/mezhdunarodnye-nalogovye-konsultatsii/ (date of access: 01/28/2025)

50. US tax system. Finance Business Service law firm: offshore registration, tax planning, legal services . URL: https://fbs-tax.com/uk/tax-planning/usa/us-tax-system/ (access date: 01/28/2025).

51. Taxation abroad. Ministry of Finance of Ukraine . URL: https://mof.gov.ua/uk/taxation_abroad-654 (access date: 28.01.2025).

52. TOP-100 largest taxpayers for 2018. "Debet-Credit" - Accounting News . URL: https://news.dtkt.ua/taxation/common/53100-top-100-naibilsix-platnikiv-podatkiv-za-2018-rik?utm_source=chatgpt.com (access date: 01/28/2025) .

53. Toyota Ukraine. Independent Auditor's Report for 2022. Official website of Toyota Ukraine. URL: https://toyota.com.ua/zvit-nezalezhnogo-auditora-za-2022-rik.pdf (accessed: 28.01.2025).

54. YouControl. Profile of Toyota-Ukraine LLC. Analytical portal YouControl. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/32589471 (accessed: 28.01.2025).

55. Debit-Credit. TOP-100 largest taxpayers for 2018. Debit-Credit: Accounting Portal. URL: https://news.dtkt.ua/taxation/common/53100-top-100-naibilsix-platnikiv-podatkiv-za-2018-rik (accessed: 28.01.2025).

56. Opendatabot. Financial information of Toyota-Ukraine LLC. Open data portal Opendatabot. URL: https://opendatabot.ua/c/32589471 (accessed: 28.01.2025).